

Projekt

z dnia 21 kwietnia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W POLICACH**

z dnia 2026 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436 i z 2026 r. poz. 252) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 i 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302 i z 2026 r. poz. 203) Rada Miejska w Policach uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik „Program Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026-2030” do uchwały Nr XXII/212/2026 Rady Miejskiej w Policach z dnia 24 lutego 2026 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026-2030, otrzymuje brzmienie jak załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Artur Echaust

Uzasadnienie

Konieczność wprowadzenia zmian wynika z faktu przyznania dwóch dodatkowych mieszkań treningowych, tj. przy ul. Palmowej oraz ul. Piłsudskiego, które nie zostały uwzględnione w pierwotnej wersji Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026–2030, przyjętego do realizacji uchwałą Rady Miejskiej w Policach Nr XII/212/2026 z dnia 24 lutego 2026 r.

Program został uzupełniony o powyżej wskazane zasoby mieszkaniowe, powierzone Centrum Usług Społecznych w Policach na podstawie Zarządzeń nr 55/2026 oraz 56/2026 Burmistrza Polic z dnia 12 lutego 2026 r. Uzupełnienie to jest niezbędne z uwagi na fakt, iż dotychczasowa liczba mieszkań treningowych wzrosła z 3 do 5, a liczba osób które będą miały możliwość skorzystania ze wsparcia z 7 15 osób co w konsekwencji pozwoli na zapewnienie w Gminie Police kompleksowego i skutecznego wsparcia osób znajdujących się w kryzysie bezdomności.

W szczególności należy podkreślić, że powierzone lokale przeznaczone będą głównie dla bezdomnych kobiet i/lub kobiet zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym. Należy w tym miejscu podkreślić, iż problem bezdomności kobiet ma często charakter bardziej złożony i mniej widoczny społecznie. Kobiety doświadczające bezdomności częściej niż mężczyźni funkcjonują w tzw. ukrytej bezdomności, narażone są na przemoc, wykluczenie społeczne oraz trudności w dostępie do adekwatnych form pomocy. W związku z tym zapewnienie odpowiednich, bezpiecznych i dostosowanych do ich potrzeb form wsparcia, w tym mieszkań treningowych, ma istotne znaczenie dla skuteczności działań reintegracyjnych.

W ww. mieszkaniach treningowych zapewnione będzie kompleksowe i skuteczne wsparcie osób znajdujących się w kryzysie bezdomności, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, obejmujące m.in. działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, wsparcia specjalistycznego w postaci asystenta rodziny zadaniem którego będzie między innymi przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania oraz podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, co przełoży się na prawidłowe realizowanie funkcji rodzicielskich.

Realizacja tak skonstruowanego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026-2030 przyczyni się do ograniczenia skali bezdomności i jej negatywnych skutków społecznych na terenie Gminy Police oraz wzmocnienia lokalnego systemu pomocy poprzez lepszą koordynację działań, zapewniając osobom w kryzysie bezdomności realne możliwości odzyskania stabilności życiowej, bezpieczeństwa i odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Wprowadzenie przedmiotowych zmian jest zatem zasadne, gdyż pozwoli na pełniejsze dostosowanie Programu do aktualnych zasobów i możliwości pomocowych, w tym potrzeb społecznych.

Projekt uchwały przygotował

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Policach

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych w Policach
Maria Tokarska

**Program
Wychodzenia z Bezdomności
dla Gminy Police
na lata 2026-2030**

POLICE

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	1 str.
2. PODSTAWA PRAWNA	2 str.
3. SŁOWNIK POJĘĆ	2 str.
4. ADRESACI PROGRAMU	3 str.
5. OPIS PROBLEMU	3 str.
6. CELE OPERACYJNE PROGRAMU	9 str.
7. KIERUNKI DZIAŁAŃ	10 str.
8. METODY I NARZĘDZIA REALIZACJI PROGRAMU	11 str.
9. ZAKŁADANE REZULTATY, POTENCJALNE ZAGROŻENIA	12 str.
10. FINANSOWANIE PROGRAMU	13 str.
11. PODSUMOWANIE	13 str.
12. ZAŁĄCZNIK – INDYWIDUALNYC PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI	15 str.

1. WPROWADZENIE

Polityka społeczna państwa ukierunkowana jest na podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych, w szczególności tych, które prowadzą do wykluczenia społecznego oraz marginalizacji jednostek i grup społecznych. W tym zakresie istotną rolę odgrywają jednostki samorządu terytorialnego, realizujące zadania własne oraz zlecone w obszarze pomocy społecznej, integracji społecznej i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Gmina Police, realizując zadania z zakresu polityki społecznej, podejmuje systematyczne działania zmierzające do niwelowania oraz ograniczania negatywnych skutków zjawisk społecznych poprzez wdrażanie lokalnych programów, strategii i projektów. Jednym z kluczowych problemów społecznych wymagających kompleksowego, długofalowego i indywidualnego podejścia jest zjawisko bezdomności.

Istnieje wiele definicji tego pojęcia. Według ustawy o pomocy społecznej osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Natomiast osoba zagrożona bezdomnością to osoba zagrożona utratą tytułu prawa do lokalu lub możliwości zamieszkania w lokalu dotychczasowym, nie mająca tytułu prawnego do innego lokalu, w którym mogłaby zamieszkać, a ze względu na niski dochód i brak odpowiednich zasobów majątkowych nie będąca w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych.

Należy pamiętać, że bezdomność to zjawisko o charakterze wielowymiarowym i niezwykle dynamicznym, którego skala i charakter ulegają nieustannym zmianom, a jej przyczyny są złożone i wzajemnie się przenikają. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób pozostających bez stałego miejsca zamieszkania, co wymaga podejmowania działań o charakterze zarówno interwencyjnym, jak również reintegracyjnym.

Bezdomność może być skutkiem nagłych zdarzeń losowych, takich jak utrata pracy, choroba czy rozpad relacji rodzinnych, ale również konsekwencją długotrwałych problemów społecznych, w tym uzależnień, bierności zawodowej, zadłużenia mieszkaniowego, braku wsparcia społecznego, przemocy domowej czy nieumiejętności funkcjonowania w strukturach społecznych. Długotrwałe pozostawanie w kryzysie bezdomności prowadzi do pogłębiania wykluczenia społecznego, utraty kompetencji społecznych i zawodowych oraz obniżenia jakości życia.

Zjawisko bezdomności, wymaga zatem podejmowania wobec osób w kryzysie bezdomności różnorodnych działań na rzecz zaspokajania ich potrzeb oraz włączania ich do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Właściwe określenie istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz dobór odpowiednich form wsparcia może przynieść oczekiwane rezultaty. Mając na uwadze powyższe, Gmina Police podejmuje działania zmierzające do wdrażania kompleksowych i zintegrowanych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania bezdomności. Realizowane działania koncentrują się na zwiększeniu dostępności i jakości usług społecznych, w tym usług środowiskowych, opiekuńczych, aktywizacyjnych i mieszkaniowych, a także na podnoszeniu standardu wsparcia kierowanego do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Program Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026–2030 stanowi element realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Police na lata 2017–2026 oraz wpisuje się w cele krajowej polityki społecznej w obszarze przeciwdziałania bezdomności. Program zakłada indywidualne podejście do każdej osoby bezdomnej, aktywizację społeczną i zawodową, rozwój usług mieszkaniowych oraz wzmocnienie współpracy instytucjonalnej na poziomie lokalnym.

Przyjęcie niniejszego Programu jest odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby osób bezdomnych oraz wynika z konieczności podjęcia systemowych działań zmierzających do ograniczenia zjawiska bezdomności. Program stanowi narzędzie planowania i koordynacji polityki społecznej w tym zakresie.

Niniejszy dokument stanowi kontynuację Programu wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police na lata 2020-2025 i określa kierunki działań zorientowane na trwałe wychodzenie osób z kryzysu bezdomności. Należą do nich:

1. działania profilaktyczne, zapobiegające utrwalaniu się i zwiększaniu skali zjawiska bezdomności;
2. działania osłonowe, zmierzające do zabezpieczenia warunków socjalnych oraz minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego;
3. działania aktywizacyjne, zmierzające do wyprowadzenia z kryzysu bezdomności konkretnych osób i grup społecznych;
4. rozwój i koordynacja współpracy na rzecz osób w kryzysie bezdomności w oparciu istniejący potencjał partnerów lokalnych w tym potencjał organizacji pożytku publicznego.

Warto podkreślić, iż Program wpisuje się w ideę deinstytucjonalizacji to znaczy odchodzenia od tradycyjnych placówek tymczasowych (noclegownie, schroniska) na rzecz bardziej zindywidualizowanych, lokalnych i rozproszonych form wsparcia, które wpierają integrację społeczną i prowadzą do trwałego wychodzenia z kryzysu bezdomności. Głównym założeniem deinstytucjonalizacji jest przeniesienie akcentu pomocy instytucjonalnej na wsparcie środowiskowe tj. na rozwój mieszkalnictwa treningowego.

2. PODSTAWA PRAWNA

Program realizowany jest w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, w szczególności o:

1. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
3. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
4. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych;
5. rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni,
6. uchwałę Nr LII/505/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 90, Szczecin, dnia 03 stycznia 2023 r.);
7. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Police na lata 2017–2026.

3. SŁOWNIK POJĘĆ

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności (IPWzB) – narzędzie pracy socjalnej polegające na kompleksowym wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności w obszarze mieszkaniowym, społecznym i zawodowym, opracowywane przez pracownika socjalnego we współpracy z osobą bezdomną i zatwierdzone przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach.

Kontrakt socjalny – pisemna umowa zawarta pomiędzy osobą ubiegającą się o pomoc, a pracownikiem socjalnym Centrum Usług Społecznych w Policach, określająca wzajemne zobowiązania stron w zakresie działań zmierzających do przezwyciężenia przez osobę bezdomną trudnej sytuacji życiowej.

Mieszkanie treningowe – forma wsparcia mieszkaniowego, o której mowa w art. 53 ustawy o pomocy społecznej, umożliwiająca osobom objętym pomocą stopniowe usamodzielnianie się przy zapewnieniu specjalistycznego wsparcia.

Osoba bezdomna – osoba spełniająca kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów.

Praca socjalna – działalność zawodowa mająca na celu wzmacnianie lub odzyskiwanie zdolności osób i rodzin do funkcjonowania w społeczeństwie.

Schronisko dla osób bezdomnych – placówka zapewniająca całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi wspierające proces wychodzenia z bezdomności.

Uczestnik Programu – osoba bezdomna spełniająca kryteria kwalifikowalności, posiadająca ostatni stały meldunek na terenie Gminy Police; objęta Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności.

4. ADRESACI PROGRAMU

Program Wychodzenia z Bezdomności dla Gminy Police na lata 2026–2030 skierowany jest do osób bezdomnych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, przebywających i posiadających ostatni stały meldunek na terenie Gminy Police, w szczególności korzystających ze wsparcia w formie skierowania do mieszkania treningowego, ale również do Schroniska dla Osób Bezdomnych „Feniks” w Policach i/lub Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi „Złoty Wiek” w Szczecinie.

Adresatami Programu są również osoby zagrożone bezdomnością, wykluczeniem społecznym, wymagające wsparcia w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych wymagające wsparcia w zakresie utrzymania samodzielności mieszkaniowej i reintegracji społecznej.

Program wychodzenia z bezdomności będzie skierowany również do kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb oraz uwarunkowań społecznych. Włączenie perspektywy kobiet do założeń programu wynika między innymi z faktu, iż kobiety statystycznie częściej doświadczają różnorodnych form przemocy, w tym przemocy domowej, co w wielu przypadkach stanowi bezpośrednią przyczynę utraty bezpieczeństwa mieszkaniowego. W związku z powyższym, wsparcie kobiet zagrożonych kryzysem bezdomności lub wykluczeniem z dostępu do mieszkań stanowi istotny element polityki społecznej Gminy Police. Planowane działania będą ukierunkowane na zapewnienie kompleksowej pomocy, obejmującej zarówno wsparcie mieszkaniowe, jak i działania aktywizujące oraz pomoc specjalistyczną, adekwatną do zdiagnozowanych potrzeb tej grupy.

Odbiorcami Programu będą również instytucje i jednostki organizacyjne Gminy Police oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością.

5. OPIS PROBLEMU

Problem bezdomności i/lub zagrożenia bezdomnością dotyczy mieszkańców Gminy Police, którzy z różnych przyczyn, także niezależnych od siebie znaleźli się w sytuacji, której własnymi staraniami i przy wykorzystaniu własnych zasobów nie są w stanie zmienić. Osoby te charakteryzują się licznymi dysfunkcjami i problemami (zdrowotnymi, finansowym, rodzinnymi itp.), przez co wymagają kompleksowego wsparcia lokalnych władz. Działania podejmowane w zakresie profilaktyki bezdomności, interwencji oraz szeroko pojętej pracy socjalnej z osobami bezdomnymi na rzecz

poprawy ich sytuacji życiowej, podejmowane są zarówno przez instytucje sektora publicznego, jak również przez organizacje pozarządowe.

W Gminie Police podstawową formą wsparcia osób bezdomnych jest zapewnienie odpowiedniej formy schronienia – zarówno w Schronisku dla Osób Bezdomnych prowadzonym przez Stowarzyszenie „Feniks” w Policach, w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi prowadzonym przez Stowarzyszenie „Złoty Wiek” w Szczecinie, jak również w mieszkaniach treningowych dla osób w kryzysie bezdomności prowadzonych przez CUS w Policach. Ponadto osoby bezdomne mogą liczyć na wsparcie w formie jednego gorącego posiłku, pomocy finansowej np. na zakup żywności, niezbędnych leków, odzieży i obuwia dostosowanych do pory roku itp. Osobom bezdomnym pozbawionym dostępu do świadczeń zdrowotnych, spełniającym ustawowe kryteria kwalifikowalności - przyznawane jest prawo do świadczeń zdrowotnych finansowych ze środków publicznych. Ponadto osoby znajdujące się w kryzysie bezdomności i/lub zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań obejmowane są również pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych Centrum Usług Społecznych w Policach. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w celu sprawnego i skutecznego działania bardzo istotna jest współpraca pomiędzy Schroniskiem dla osób bezdomnych, Schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, a Centrum Usług Społecznych w Policach. Dąży się bowiem do tego, aby podejmowane wspólnie działania zmierzały do rozwiązywania problemu bezdomności poprzez rozwój usług skierowanych dla osób bezdomnych. W celu wzmożenia działań na rzecz osób znajdujących się w kryzysie bezdomności, pracownicy socjalni CUS w Policach ściśle współpracują w tym zakresie ze Strażą Miejską i Komendą Powiatową Policji w Policach.

Aby lepiej zrozumieć zjawisko bezdomności w Gminie Police oraz jego złożoność, warto w tym miejscu przyrzeć się danym statystycznym zawartym w poniższej analizie porównawczej danych dotyczących osób bezdomnych korzystających ze wsparcia Centrum Usług Społecznych w Policach na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Zestawienie to stanowi również swoistego rodzaju podsumowanie z realizacji Programu wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police na lata 2020-2025 i tym samym zawiera wskazówki do jego kontynuacji. Niniejsze opracowanie obejmuje zestawienie liczby osób objętych pomocą ogółem, z uwzględnieniem podziału na kobiety i mężczyzn, a także analizę poszczególnych form wsparcia, w tym schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, w mieszkaniach treningowych oraz działań podejmowanych w ramach objazdów Gminy Police.

Tabela 1. Wykaz łącznej liczby osób bezdomnych korzystających z pomocy CUS w Policach na przestrzeni lat 2020-2025.

ROK	ŁĄCZNA LICZBA OSÓB BEZDOMNYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA CUS W POLICACH		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2020	109	14	95
2021	99	9	90
2022	110	11	99
2023	115	19	96
2024	127	18	109
2025	126	15	111

W analizowanym okresie liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy CUS w Policach kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. W roku 2020 wsparciem objęto łącznie 109 osób, natomiast w roku 2021 odnotowano spadek do 99 osób. W kolejnych latach zauważalny jest stopniowy wzrost liczby osób korzystających z pomocy – do 110 osób w 2022 r., 115 osób w 2023 r. oraz 127 osób w 2024 r. W roku 2025 liczba ta utrzymała się na zbliżonym poziomie (126 osób). We wszystkich latach dominującą grupę beneficjentów stanowili mężczyźni. Udział kobiet wahał się od 9 do 19 osób rocznie, przy czym najwyższą liczbę kobiet objętych wsparciem odnotowano w 2023 r. (19 osób). Warto w tym miejscu zaznaczyć, że rokrocznie zdarzają się przypadki, iż w danym roku jedna osoba bezdomna korzystała z kilku form wsparcia np. przebywała w schronisku dla osób bezdomnych, a następnie kierowana była do mieszkania treningowego lub (ze względu na pogorszenie stanu zdrowia) do schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, wobec czego wykazana została w obydwu formach wsparcia, jednak w powyższej tabeli zbiorczej przedstawiona jest jako 1 osoba. Dodawanie zatem do siebie liczb osób bezdomnych wykazanych w kolejnych tabelach (z ww. przyczyn) może nie dawać sumy liczby osób bezdomnych przedstawionych w Tabeli 1.

Tabela 2. Wykaz osób bezdomnych skierowanych przez CUS do korzystania ze wsparcia w formie schronienia w Schronisku dla osób bezdomnych „Feniks” w Policach na przestrzeni lat 2020-2025.

ROK	LICZBA OSÓB BEZDOMNYCH SKIEROWANYCH DO SCHRONISKA „FENIKS” W POLICACH		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2020	85	14	71
2021	79	9	70
2022	92	11	81
2023	88	12	76
2024	86	13	73
2025	81	12	69

Na podstawie umowy na realizację zadania publicznego Stowarzyszenie „Feniks” prowadzi na zlecenie Gminy Police Schronisko dla Osób Bezdomnych, które dysponuje 47 miejscami dla bezdomnych kobiet i mężczyzn. W Schronisku znajduje się 25 pomieszczeń w tym 11 pomieszczeń mieszkalnych. Każdy pokój wyposażony jest w szafę, stół i krzesła oraz łóżka (w liczbie odpowiedniej do liczby współlokatorów). Schronisko świadczy usługi przez cały rok, przez 7 dni w tygodniu, zgodnie z obowiązującymi standardami. Uzyskanie schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Policach wymaga uprzedniego przeprowadzenia przez pracownika socjalnego Centrum Usług Społecznych w Policach wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Analiza danych dotyczących kierowania osób bezdomnych do Schroniska dla osób bezdomnych, prowadzonego przez Stowarzyszenie „Feniks” w Policach, wskazuje na względną stabilność tej formy wsparcia. W roku 2020 do schroniska skierowano 85 osób, natomiast w 2021 r. – 79 osób. W 2022 r. liczba skierowań wzrosła do 92 osób, po czym w kolejnych latach obserwowany jest stopniowy spadek – do 88 osób w 2023 r., 86 osób w 2024 r. oraz 81 osób w 2025 r. Podobnie jak w przypadku ogólnej liczby osób bezdomnych korzystających ze wsparcia CUS w Policach, również w schronisku „Feniks” w Policach zdecydowaną

większość stanowili mężczyźni. Liczba kobiet korzystających z tej formy pomocy utrzymywała się na poziomie od 9 do 14 osób rocznie, przy czym w ostatnich trzech latach jest ona względnie stała.

Tabela 3. Wykaz osób bezdomnych skierowanych przez CUS do korzystania ze wsparcia w formie schronienia w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na przestrzeni lat 2020-2025.

ROK	LICZBA OSÓB BEZDOMNYCH SKIEROWANYCH DO SCHRONISKA Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2020	0	0	0
2021	0	0	0
2022	0	0	0
2023	0	0	0
2024	5	0	5
2025	5	1	4

W latach 2020–2023 nie odnotowano przypadków kierowania osób bezdomnych do schroniska z usługami opiekuńczymi. W ww. okresie osoby bezdomne znajdujące się w złym stanie zdrowia i wymagające opieki, kierowane były do Domów Pomocy Społecznej. Mając jednak na względzie fakt, iż wśród osób przebywających w schronisku większość stanowią osoby w wieku senioralnym CUS w Policach w 2023 r. zawarło ze Stowarzyszeniem „JESIEN” w Nowym Jasińcu umowę na zakup usługi tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi dla 3 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) z terenu Gminy Police. Nadmieniam, że do ogłoszanego na 2023 r. konkursu ofert nie przystąpiło żadne schronisko z terenu województwa zachodniopomorskiego oferujące usługi opiekuńcze. Wsparcie w formie schroniska z usługami opiekuńczymi ponownie zostało uruchomione w 2024 r. Wówczas konkurs ofert wygrało Stowarzyszenie „Złoty Wiek” prowadzące schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, przy ul. Hryniewieckiego 9 w Szczecinie. Do ww. formy wsparcia kierowane są osoby bezdomne, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, której zwykle schronisko nie jest w stanie zapewnić. W roku 2024 do tej formy wsparcia skierowano 5 osób w kryzysie bezdomności (wyłącznie mężczyzn). W roku 2025 liczba ta utrzymała się na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym, przy czym po raz pierwszy z tej formy wsparcia skorzystała również 1 kobieta. Nadmieniam, że Centrum Usług Społecznych w Policach obserwuje wzrost zainteresowania powyższą formą wsparcia wśród osób bezdomnych.

Tabela 4. Wykaz osób bezdomnych skierowanych do korzystania ze wsparcia w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez CUS w Policach na przestrzeni lat 2020-2025.

ROK	LICZBA OSÓB BEZDOMNYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA W MIESZKANIACH TRENINGOWYCH		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2020	12	2	10

2021	21	3	18
2022	47	7	40
2023	11	3	8
2024	9	2	7
2025	5	1	4

Centrum Usług Społecznych w Policach od 2020 roku do połowy roku 2025 dysponowało czterema mieszkaniami treningowymi dla osób w kryzysie bezdomności usytuowanymi w Policach przy ul. Nadbrzeżnej 43A/8, ul. Nadbrzeżnej 43A/9, ul. Zielonej 29/2 oraz ul. Zielonej 32/4. Cztery mieszkania treningowe zapewniały łącznie 10 miejsc. W ramach pobytu w mieszkaniach treningowych osoby bezdomne mają zapewnione usługi bytowe oraz wsparcie trenera, opiekuna, a także pracowników socjalnych, którzy prowadzą pracę socjalną w oparciu o Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności. Z dniem 01.05.2025 r. na podstawie Zarządzenia Nr 138/2025 Burmistrza Polic z dnia 3 kwietnia 2025 r. mieszkanie treningowe przy ul. Nadbrzeżnej 43A/9 zostało włączone do zasobów ZGKIM w Policach. Liczba mieszkań treningowych zmniejszyła się do 3, a liczba oferowanych w nich miejsc noclegowych do 7. Jak przedstawia powyższe zestawienie, liczba osób bezdomnych korzystających ze wsparcia w mieszkaniach treningowych przejawiała w analizowanym okresie znaczne wahania. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 12 osób, a w 2021 r. – 21 osób. Najwyższą liczbę beneficjentów odnotowano w 2022 r. (47 osób), co jest bezpośrednio związane z realizacją projektu „Własna przestrzeń = Samodzielność” współfinansowanego ze środków Unijnych i koniecznością osiągnięcia odpowiednich wskaźników. Doświadczenie pokazało jednak, że pobyty krótko terminowe nie przynoszą efektów w postaci niezależnienia się osób bezdomnych od systemu pomocy społecznej. Centrum Usług Społecznych w Policach uznało wówczas za zasadne przyznawanie tej formy wsparcia na dłuższe okresy, sprzyjające usamodzielnianiu się osób bezdomnych. Dlatego też w kolejnych latach nastąpił wyraźny spadek liczby osób korzystających z mieszkań treningowych (11 osób w 2023 r., 9 osób w 2024 r. oraz 5 osób w 2025 r.) – ponieważ CUS w Policach postawił na jakość i efektywność usługi, a nie na ilość uczestników.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż w całym pięcioletnim okresie kierowania osób do mieszkań treningowych przeważali mężczyźni, natomiast kobiety stanowiły zdecydowaną mniejszość. Dysproporcja ta ma charakter trwały i odzwierciedla specyfikę zjawiska bezdomności na terenie Gminy Police. Niemniej jednak, należy zauważyć, że kryzys bezdomności w przypadku kobiet ma często bardziej złożony i wielowymiarowy charakter, co wymaga zastosowania adekwatnych, wyspecjalizowanych form wsparcia. Istotnym czynnikiem uzasadniającym konieczność uwzględnienia perspektywy kobiet w działaniach programowych jest fakt, iż kobiety statystycznie częściej doświadczają przemocy, w tym przemocy domowej, która w wielu przypadkach stanowi bezpośrednią przyczynę utraty bezpieczeństwa mieszkaniowego. Dodatkowo, część kobiet – w szczególności samotnie wychowujących dzieci – napotyka istotne bariery w zakresie aktywizacji zawodowej oraz usamodzielnienia ekonomicznego, co zwiększa ryzyko ich wykluczenia społecznego i mieszkaniowego. Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, Burmistrz Polic, na podstawie Zarządzeń nr 55/2026 oraz 56/2026 z dnia 12 lutego 2026 r., powierzył Centrum Usług Społecznych w Policach dwa dodatkowe mieszkania treningowe, zlokalizowane przy ul. Palmowej 8/6 oraz ul. Piłsudskiego 12/12. Przedmiotowe lokale przeznaczone będą w szczególności dla kobiet doświadczających kryzysu bezdomności, w tym kobiet dotkniętych przemocą i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zatem od lutego 2026 r. Centrum Usług Społecznych w Policach dysponuje łącznie pięcioma mieszkaniami treningowymi, oferującymi 15 miejsc dla osób wymagających wsparcia w zakresie zabezpieczenia potrzeb

mieszkaniowych. Tym samym możliwości Gminy Police w zakresie udzielania pomocy osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności lub zagrożonym jego wystąpieniem uległy istotnemu zwiększeniu, co pozwala na prowadzenie bardziej kompleksowych i skutecznych działań w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz wspierania procesu usamodzielniania się beneficjentów niniejszego programu.

Tabela 5. Wykaz osób bezdomnych zlokalizowanych podczas objazdów Gminy Police zrealizowanych na przestrzeni lat 2020-2025.

ROK	LICZBA OSÓB BEZDOMNYCH ZLOKALIZOWANYCH PODCZAS OBJAZDU GMINY POLICE		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2020	30	4	26
2021	21	4	17
2022	26	3	23
2023	15	4	11
2024	11	3	9
2025	10	1	9

Mając na względzie zdrowie i bezpieczeństwo osób bezdomnych przebywających poza Schroniskiem, pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w Policach wraz z pracownikami Straży Miejskiej w Policach lub pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Policach rokrocznie w okresie jesienno-zimowym, co najmniej dwukrotnie dokonywali objazdu Gminy Police. Podczas takiego objazdu, sprawdzane są miejsca potencjalnego pobytu osób bezdomnych tj. budynki niemieszkalne, stare przejście kolejowe, okolice skupu złomu, okolice cmentarza, ogrody działkowe, altanki śmietnikowe, parki, obrzeża lasu (zwłaszcza miejsca w których widywano namioty lub prowizoryczne schronienia z kartonu), klatki schodowe itp. Osobom bezdomnym oferowana jest pomoc w formie schronienia, ciepłego posiłku, pomoc finansowa oraz pomoc rzeczowa. Wyżej wymienionym przekazywane są również ulotki informacyjne, zawierające dane miejsc do których mogą się zgłosić z prośbą o pomoc. Osoby bezdomne informowane są również o możliwości nieodpłatnego skorzystania z ogrzewalni działającej przy Schronisku dla osób bezdomnych „Feniks” w Policach oraz o możliwości uzyskania z zasobów ww. placówki niezbędnej odzieży, obuwia lub koca. Ponadto na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Policach, zamieszczone są dane dotyczące tego komu, gdzie i kiedy mieszkańcy Gminy Police mogą zgłaszać informacje o miejscu przebywania osoby bezdomnej, potrzebującej pomocy. Jednocześnie na wspomnianej stronie internetowej znajdują się wiadomości dla osób bezdomnych odnośnie miejsc, w których mogą otrzymać wsparcie. Liczbę osób bezdomnych, z którymi ww. służbom udało się nawiązać kontakt podczas objazdów Gminy Police przeprowadzonych na przestrzeni lat 2020 – 2025 przedstawia powyższa tabela. Dane dotyczące objazdów Gminy Police wskazują na systematyczny spadek liczby osób bezdomnych zlokalizowanych w przestrzeni publicznej. W 2020 r. zlokalizowano 30 osób, w 2021 r. – 21 osób, a w 2022 r. – 26 osób. Od 2023 r. obserwowany jest wyraźny trend spadkowy – 15 osób w 2023 r., 11 osób w 2024 r. oraz 10 osób w 2025 r.

Z analizy danych z lat 2020-2025 dotyczących zjawiska bezdomności w Gminie Police, nasuwają się zatem następujące wnioski, stanowiące jednocześnie cele strategiczne. Cele te uwzględniono przy

opracowywaniu kontynuacji Programu wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police na lata 2026-2030, a są nimi:

1. **Ograniczenie skali zjawiska bezdomności poprzez wzmocnienie działań prowadzących do trwałego usamodzielniania.** Celem strategicznym, jest zmniejszenie liczby osób długotrwale korzystających z systemu pomocy poprzez rozwój indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, obejmujących pracę socjalną, aktywizację zawodową, wsparcie psychologiczne oraz pomoc w odzyskiwaniu samodzielności mieszkaniowej.
2. **Ukierunkowanie działań na rozwój i efektywne wykorzystanie mieszkań treningowych jako kluczowego narzędzia wychodzenia z bezdomności.** Celem jest zwiększenie dostępności oraz skuteczności mieszkań treningowych poprzez rozbudowę bazy lokalowej, poprawę ciągłości wsparcia oraz powiązanie tej formy pomocy z intensywną pracą socjalną i działaniami reintegracyjnymi.
3. **Zapewnienie adekwatnego wsparcia osobom bezdomnym wymagającym opieki i wsparcia zdrowotnego.** Celem strategicznym jest tu rozwój systemu pomocy dla osób bezdomnych o zwiększonych potrzebach opiekuńczych poprzez utworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi na terenie Gminy Police i zwiększenie liczby dostępnych miejsc do potrzeb osób bezdomnych oraz wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie.
4. **Wzmocnienie roli schronisk jako formy wsparcia przejściowego.** Celem jest ograniczenie długotrwałego przebywania osób bezdomnych w schroniskach poprzez skracanie okresu pobytu, zwiększenie rotacyjności miejsc oraz aktywne kierowanie beneficjentów do alternatywnych form wsparcia (np. do mieszkań treningowych) prowadzących do samodzielności mieszkaniowej.
5. **Uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb kobiet i mężczyzn doświadczających bezdomności.** Celem jest dostosowanie systemu wsparcia do specyficznych potrzeb kobiet i mężczyzn, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia, wsparcia psychologicznego oraz integracji społecznej.
6. **Wzmocnienie systemu monitorowania i oceny skuteczności działań.** Celem strategicznym jest stworzenie spójnego systemu monitorowania i ewaluacji realizowanych działań, umożliwiającego ocenę skuteczności podejmowanych interwencji oraz planowanie polityki społecznej w oparciu o rzetelne dane.

Cele strategiczne stanowią podstawę do wyznaczenia celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2026–2030. Stąd też, podstawę niniejszego Programu będą stanowić działania aktywizujące, ukierunkowane na usamodzielnienie osób w kryzysie bezdomności przy jednoczesnym wykorzystaniu ich potencjału oraz zasobów, a także indywidualne podejście do każdej osoby bezdomnej, umożliwiające stopniowe wychodzenie z kryzysu bezdomności oraz integrację ze środowiskiem lokalnym.

6. CELE OPERACYJNE PROGRAMU

Bezdomność stanowi jedno z poważniejszych wyzwań społecznych, z którym mierzą się współczesne samorządy lokalne. Zjawisko to nie tylko wpływa negatywnie na jakość życia osób dotkniętych brakiem stałego miejsca zamieszkania, ale również generuje konsekwencje dla całej społeczności, w tym w zakresie zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i integracji społecznej. W odpowiedzi na te potrzeby Gmina Police podejmuje działania mające na celu ograniczenie bezdomności oraz stworzenie skutecznego i trwałego systemu wsparcia dla osób znajdujących się w kryzysowej sytuacji mieszkaniowej.

Cel główny:

Ograniczenie skali zjawiska bezdomności na terenie Gminy Police oraz zwiększenie skuteczności trwałego wychodzenia z bezdomności poprzez rozwój zintegrowanego systemu wsparcia, ukierunkowanego na usamodzielnianie osób bezdomnych, poprawę ich funkcjonowania społecznego i zdrowotnego oraz zapobieganie powrotom do bezdomności.

Cele szczegółowe:

1. Minimalizowanie skali zjawiska bezdomności – poprzez realizację działań profilaktycznych, **wczesną interwencję w przypadku zagrożenia utraty mieszkania oraz wsparcie osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych, w tym monitorowanie ryzyka powstania bezdomności**. Ponadto aktywne włączanie osób bezdomnych w proces planowania i realizacji działań aktywizujących, co sprzyja wzmocnieniu ich sprawczości, odpowiedzialności oraz wzmacnia motywację do podejmowania trwałych zmian życiowych.
2. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom bezdomnym – obejmującej wsparcie socjalne, psychologiczne, zdrowotne oraz doradztwo zawodowe, w celu umożliwienia zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych oraz poprawy jakości życia osób dotkniętych bezdomnością.
3. Wspieranie procesu usamodzielniania i integracji społecznej osób bezdomnych – poprzez rozwój programów aktywizacji społecznej i zawodowej, edukację oraz działania wspierające powrót do życia w społeczności lokalnej.
4. Rozwój lokalnego systemu mieszkalnictwa wspieranego – poprzez tworzenie nowych miejsc zamieszkania dla osób bezdomnych, w tym mieszkań treningowych, które umożliwią osobom bezdomnym pewnego rodzaju stabilizację mieszkaniową i pozwolą na stopniowe przejście do samodzielnego życia. Ponadto, podejmowanie działań w zakresie zwiększenia liczby miejsc dostępnych w schronisku dla osób bezdomnych jak również w schronisku z usługami opiekuńczymi jak również działań pod kątem utworzenia na terenie Gminy Police noclegowni dla osób bezdomnych.
5. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej i partnerskiej – poprzez koordynację działań samorządu, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych oraz podmiotów prywatnych, mając na celu skuteczniejsze reagowanie na potrzeby osób bezdomnych i efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Program Wychodzenia z Bezdomności ma na celu zwiększenie szans na uzyskanie samodzielności życiowej osób bezdomnych poprzez działania na wielu płaszczyznach życia społecznego i zawodowego. Jego głównym założeniem jest stworzenie warunków do aktywnego udziału osób bezdomnych w życiu społecznym poprzez wzrost kompetencji w tym zakresie. Styl życia jaki prowadzą osoby bezdomne często ogranicza ich prawidłowe funkcjonowanie w życiu społecznym. Brakuje im odpowiednich nawyków, wzorców i umiejętności. W tym celu na potrzeby niniejszego programu opracowano pięć podstawowych kierunków działań w pracy z osobami bezdomnymi lub zagrożonymi wykluczeniem z dostępu do mieszkań.

Wśród nich wyróżnia się:

1. Profilaktykę i zapobieganie bezdomności:

- monitorowanie sytuacji osób i rodzin zagrożonych utratą mieszkania,
- praca socjalna, poradnictwo prawne i zawodowe,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych.
- wsparcie przy oddłużaniu mieszkania,
- wsparcie osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady karne i placówki lecznicze.

2. Interwencje i pomoc doraźna:

- zapewnienie schronienia i wyżywienia w schroniskach, mieszkaniach treningowych lub w ogrzewalni,
- pomoc finansowa oraz rzeczowa,
- motywowanie do zmiany stylu życia,
- praca socjalna w tym docieranie do osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej,
- zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej.

3. Integracje i aktywizacje społeczno-zawodowa:

- indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- aktywizacja zawodowa i społeczna,
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne (terapia uzależnień),
- działania reintegracyjne we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

4. Mieszkalnictwo wspierane:

- skierowanie do mieszkań treningowych,
- wsparcie trenera usamodzielniania oraz opiekuna mieszkań,
- integracja ze środowiskiem lokalnym.
- rozwój mieszkań treningowych,
- wykorzystanie zasobu mieszkaniowego gminy,
- przygotowanie do samodzielnego zamieszkania.

5. Współprace i partnerstwo:

- współdziałanie jednostek organizacyjnych gminy,
- współpraca z podmiotami ekonomii społecznej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi,
- udział w programach rządowych i regionalnych,
- wymiana doświadczeń i dobrych praktyk.

8. METODY I NARZĘDZIA REALIZACJI PROGRAMU

W celu skutecznej realizacji zaplanowanych działań każda osoba bezdomna skierowana do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu treningowym zostanie objęta Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności (stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego Programu), który stanowić będzie podstawowe narzędzie wsparcia w procesie przezwycięzania kryzysu bezdomności. Dopuszcza się również możliwość zawarcia Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności z osobą przebywającą w schronisku dla osób bezdomnych. Program ten ukierunkowany jest na kompleksowe wspieranie osób bezdomnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, w szczególności w obszarze relacji rodzinnych, sytuacji mieszkaniowej oraz aktywizacji zawodowej, a także na wzmacnianie ich samodzielności i odpowiedzialności za proces zmiany własnej sytuacji życiowej.

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności opracowywany będzie przez pracownika socjalnego Centrum Usług Społecznych w Policach we współpracy z osobą bezdomną, z uwzględnieniem jej indywidualnych potrzeb, możliwości, zasobów oraz stopnia gotowości do podejmowania działań zmierzających do wyjścia z bezdomności. Program ten będzie podlegał zatwierdzeniu przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach, co zapewni jego spójność z lokalną polityką społeczną oraz obowiązującymi standardami pomocy społecznej.

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności będzie każdorazowo dostosowany do aktualnej sytuacji osoby bezdomnej i przewidywać będzie zindywidualizowane formy wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób aktywnie i systematycznie uczestniczących w procesie wychodzenia z kryzysu bezdomności. Realizacja Programu oparta zostanie na zasadzie partnerstwa i współodpowiedzialności, przy jednoczesnym zapewnieniu adekwatnej pomocy instytucjonalnej.

W ramach realizacji Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności wykorzystywane będą trzy komplementarne metody pracy socjalnej, tj.:

- praca z indywidualnym przypadkiem, ukierunkowana na diagnozę problemów oraz planowanie i realizację działań pomocowych,
- metoda grupowa, sprzyjająca wzmacnianiu kompetencji społecznych, motywacji oraz integracji z innymi osobami znajdującymi się w podobnej sytuacji życiowej,

- środowiskowa praca socjalna, obejmująca działania podejmowane w środowisku przebywania osoby bezdomnej oraz we współpracy z lokalnymi instytucjami i podmiotami wsparcia.

Zadania wynikające z realizacji Programu będą prowadzone zarówno na terenie schroniska dla osób bezdomnych, w mieszkaniach treningowych, jak również w innych miejscach wskazanych przez Centrum Usług Społecznych w Policach, w zależności od indywidualnych potrzeb uczestników Programu oraz specyfiki podejmowanych działań.

9. ZAKŁADANE REZULTATY I POTENCJALNE ZAGROŻENIA

Celem realizowanego przedsięwzięcia jest wzmocnienie procesu usamodzielniania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez rozwój kompetencji społecznych i zawodowych uczestników oraz wsparcie lokalnego systemu pomocy. W wyniku działań programowych przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

Zakładane rezultaty:

1. Zwiększenie liczby osób usamodzielnionych – podniesienie poziomu samodzielności uczestników poprzez zapewnienie adekwatnego wsparcia w zakresie mieszkalnictwa, edukacji i aktywizacji zawodowej.
2. Poprawa kompetencji społecznych i zawodowych uczestników – rozwój umiejętności niezbędnych do efektywnego funkcjonowania w życiu codziennym i na rynku pracy, w tym komunikacji interpersonalnej, zarządzania finansami oraz planowania kariery.
3. Rozwój lokalnego systemu wsparcia – wzmocnienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem lokalnym w celu stworzenia spójnej sieci wsparcia.
4. Utworzenie na terenie Gminy Police nowych miejsc zamieszkania dla osób bezdomnych: mieszkań treningowych stanowiących istotną kwestię w procesie wychodzenia z bezdomności, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi jak wsparcia dla osób pozbawionych schronienia, a wymagających częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz noclegowani jako miejsca tymczasowego schronienia zapewniającego nocleg.
5. Ograniczenie zjawiska długotrwałej bezdomności – poprzez zapewnienie kompleksowych form pomocy i wsparcia, umożliwiających trwałe wyjście z sytuacji kryzysowych.

Potencjalne zagrożenia:

1. Niska motywacja uczestników – ryzyko ograniczonego zaangażowania uczestników w procesie usamodzielniania, co może wpływać na efektywność działań programowych.
2. Zmienność miejsca pobytu – częste zmiany miejsca zamieszkania uczestników mogą utrudniać ciągłość wsparcia oraz realizację zaplanowanych działań.
3. Przywiązanie do instytucjonalnych form wsparcia – istnieje możliwość, że uczestnicy będą preferować dotychczasowe formy pomocy instytucjonalnej zamiast w pełni korzystać z proponowanego programu usamodzielniania.

Mechanizmy minimalizujące potencjalne zagrożenia:

1. Niska motywacja uczestników - ryzyko będzie minimalizowane poprzez indywidualizację wsparcia, opracowanie indywidualnych planów usamodzielniania, regularne spotkania z opiekunem projektu oraz stosowanie elementów motywacyjnych opartych na systemie małych, osiągalnych celów.
2. Zmienność miejsca pobytu uczestników - ograniczenie ryzyka nastąpi dzięki elastycznym formom kontaktu, zapewnieniu stałego dostępu do pracowników socjalnych CUS w Policach niezależnie od miejsca pobytu, bieżącej aktualizacji danych kontaktowych oraz współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami wspierającymi.

3. Przywiązanie do instytucjonalnych form wsparcia - ryzyko będzie ograniczane poprzez stopniowe wygaszanie wsparcia instytucjonalnego, realizację działań wzmacniających kompetencje samodzielności oraz budowanie sieci wsparcia środowiskowego poza instytucją.

Realizacja przewidzianych działań będzie zatem wymagać uwzględnienia wskazanych zagrożeń przy jednoczesnym odpowiednio wczesnym wdrażaniu mechanizmów minimalizujących, co zapewni skuteczność i trwałość osiąganych rezultatów.

10. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program Wychodzenia z Bezdomności stanowi istotny i nieodzowny element lokalnego systemu przeciwdziałania bezdomności. Jest on integralną częścią szeroko rozumianej polityki społecznej, ukierunkowanej na wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz zapobieganie ich marginalizacji społecznej. Program obejmuje kompleksowe działania realizowane na pięciu wzajemnie uzupełniających się poziomach: profilaktyki, interwencji, integracji, mieszkalnictwa i partnerstwa instytucji o charakterze pomocowym.

W ramach Programu opracowano katalog usług adresowanych zarówno do osób doświadczających bezdomności, jak i tych, które są nią zagrożone. Działania te obejmują kluczowe obszary wsparcia, takie jak praca socjalna, specjalistyczne poradnictwo (w tym prawne, psychologiczne i zawodowe), zapewnienie godnych warunków mieszkaniowych, ochrona zdrowia oraz aktywizacja zawodowa i zatrudnienie. Tak zróżnicowana oferta umożliwi wieloaspektowe oddziaływanie na przyczyny bezdomności oraz skuteczne wspieranie procesu wychodzenia z kryzysu.

Ze względu na złożony charakter oraz wielowymiarowość zjawiska bezdomności, podejmowane działania muszą mieć charakter długofalowy i wielopłaszczyznowy, co wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiednich i stabilnych nakładów finansowych. W związku z tym Program będzie finansowany zarówno ze środków zewnętrznych, w tym pozyskiwanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+), jak i ze środków własnych Gminy Police. Dodatkowo realizacja Programu będzie wspierana poprzez zlecenie zadań publicznym organizacjom pozarządowym, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału lokalnych partnerów społecznych.

Reasumując, niniejszy Program finansowany będzie ze:

- Środków finansowych z budżetu Gminy Police,
- Środków finansowych pochodzących z Budżetu Państwa,
- Środków finansowych Unii Europejskiej w tym z EFS+,
- Wkładu własnego NGO.

11. PODSUMOWANIE

Program wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police na lata 2026–2030 to długofalowy oraz spójny dokument strategiczny, będący odpowiedzią na jedno z kluczowych i najbardziej złożonych wyzwań społecznych, jakim jest zjawisko bezdomności. Opracowanie Programu wynika z potrzeby systemowego i skoordynowanego podejścia do problemu, który dotyka zarówno osoby indywidualne, jak i całe rodziny, wpływając negatywnie na ich funkcjonowanie społeczne, zawodowe i zdrowotne. Dokument został przygotowany w oparciu o doświadczenia, wnioski oraz efekty działań podejmowanych na terenie Gminy Police w latach 2020–2025, a także z uwzględnieniem aktualnych

kierunków krajowej i regionalnej polityki społecznej oraz obowiązujących ram prawnych w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kontynuacja Programu na lata 2026-2030 zakłada wdrożenie zintegrowanego, wieloaspektowego podejścia, skoncentrowanego na indywidualnych potrzebach osób doświadczających kryzysu bezdomności. Łączy on działania profilaktyczne, interwencyjne oraz reintegracyjne, realizowane w sposób komplementarny i wzajemnie uzupełniający się. Szczególny nacisk położono na wczesne zapobieganie utracie mieszkania, rozwój skutecznych mechanizmów wsparcia w sytuacjach kryzysowych, a także na indywidualną i długofalową pracę socjalną ukierunkowaną na wzmacnianie samodzielności, odpowiedzialności i aktywności społecznej osób zagrożonych lub dotkniętych bezdomnością. Istotnym elementem Programu jest również rozwój i dywersyfikacja form wsparcia mieszkaniowego, w tym mieszkań treningowych i innych rozwiązań sprzyjających stopniowemu usamodzielnianiu się beneficjentów. Przyjęte podejście umożliwia nie tylko doraźne reagowanie na skutki bezdomności, lecz przede wszystkim tworzenie trwałych i stabilnych warunków sprzyjających skutecznemu wyjściu z kryzysu bezdomności.

Realizacja Programu przyczyni się do ograniczenia skali zjawiska bezdomności oraz minimalizowania jego negatywnych konsekwencji społecznych na terenie Gminy Police. Wpłynie także na poprawę jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie ich aktywności społecznej i zawodowej oraz wzmocnienie procesu reintegracji społecznej. Program zakłada ponadto wzmocnienie lokalnego systemu pomocy społecznej poprzez usprawnienie koordynacji działań podejmowanych przez różne instytucje, rozwój współpracy międzysektorowej oraz zacieśnienie partnerskich relacji z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób w kryzysie bezdomności.

Program wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police na lata 2026–2030 stanowi istotny element lokalnej polityki społecznej, ukierunkowany na budowanie spójnej, solidarnej i odpowiedzialnej wspólnoty samorządowej. Jego realizacja ma na celu stworzenie warunków, w których każda osoba doświadczająca kryzysu życiowego będzie miała realną możliwość odzyskania stabilności, poczucia bezpieczeństwa oraz dostępu do godnych i trwałych warunków zamieszkania.

INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI

CZĘŚĆ I

ROZPOZNANIE SYTUACJI UCZESTNIKA PROGRAMU

1. DANE OSOBOWE

Imię i nazwisko:

Pesel:

Miejsce aktualnego pobytu:

Miejsce ostatniego stałego zameldowania:

Telefon:

2. DIAGNOZA (OPIS SYTUACJI UCZESTNIKA PROGRAMU)

Analiza sytuacji uczestnika Programu z uwzględnieniem sfer jej funkcjonowania

- sfera socjalno – bytowa

Należy uwzględnić sytuację ekonomiczną, w tym jej dochody, obciążenia komornicze, alimenty, wydatki jakie miesięcznie ponosi na utrzymanie – żywność, leki, środki czystości, opłata za pobyt w Schronisku itp.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- sfera rodzinna

Należy uwzględnić status rodzinny osoby (w związku małżeńskim, rozwiedziona/y, w separacji, w związku nieformalnym, wdowiec/wdowa, samotna/y). Jeżeli uczestnik posiada rodzinę zapisać dane członków rodziny wraz z ich miejscem zamieszkania i telefonem, należy określić formę i częstotliwość kontaktu osoby z członkami rodziny, a w przypadku braku kontaktu zapisać powody. Czy uczestnik posiada dzieci, czy utrzymuje z nimi kontakt, czy ponosi koszty utrzymania dziecka/dzieci czy ma

zasądzone alimenty. Należy określić czy są inne osoby ważne (znajomi, przyjaciele), które są wsparciem dla ww. należy określić stosunek do rodziny i bliskich i zapisać jakie uczestnik ma oczekiwania względem rodziny, bliskich itp.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- sfera mieszkaniowa

Należy określić od kiedy uczestnik jest osobą bezdomną, należy określić obecne miejsce pobytu (od kiedy?). Należy określić, czy uczestnik posiada stały meldunek, a jeżeli nie posiada, jaka była przyczyna wymeldowania (do kiedy zamieszkiwała?) Należy ustalić tytuł prawny do lokalu itp.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- sfera zdrowotna

Należy uwzględnić stan zdrowia danego uczestnika (rodzaje schorzeń, przebieg leczenia, rodzaj przyjmowanych leków), stopień niepełnosprawności (na jaki okres i z jakiego powodu?), czy występują ograniczenia sprawności, czy uczestnik ma przeciwwskazania do podjęcia aktywności zawodowej. Należy ustalić, czy uczestnik cierpi na uzależnienia, jeżeli tak, napisać jakie i czy uczestnik korzystał z leczenia odwykowego (kiedy, gdzie, ile razy) itp.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- sfera zawodowa

Należy uwzględnić funkcjonowanie uczestnika na płaszczyźnie życia zawodowego, jej kwalifikacje, wykształcenie, predyspozycje, umiejętności. Należy uwzględnić status na rynku pracy, czy uczestnik posiada nawyk pracy (umiejętności zdobycia i utrzymania zatrudnienia), czy potrafi odnaleźć się na obecnym rynku pracy czy ma trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Jeżeli uczestnik jest zatrudniony, to wpisać miejsce zatrudnienia. Jeżeli osoba bezdomna nie pracuje proszę podać przyczynę. W przypadku osób w wieku poprodukcyjnym określić, czy osoba ma prawo do emerytury itp.

.....
.....
.....
.....
.....

- sfera społeczna

Należy uwzględnić społeczne funkcjonowanie uczestnika. Czy uczestnik łatwo nawiązuje kontakty z innymi ludźmi, jak uczestnik funkcjonuje w swoim miejscu zamieszkania, jak spędza czas wolny, czy ma zainteresowania, czy jest zaangażowana w działalność placówki w której zamieszkuje, itp.

.....
.....
.....
.....
.....

3. PRZYCZYNY TRUDNEJ SYTUACJI WSKAZANE PRZEZ UCZESTNIKA PROGRAMU.

.....
.....
.....
.....
.....

4. POTRZEBY ZGŁASZANE PRZEZ UCZESTNIKA PROGRAMU, W TYM RODZAJ OCZEKIWANEJ POMOCY

.....
.....
.....
.....
.....

5. MOŻLIWOŚCI I ZASOBY UCZESTNIKA UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZANIE ZGŁASZANYCH TRUDNOŚCI

.....
.....
.....

.....
.....
.....
**6. OGRANICZENIA UCZESTNIKA LUB BARIERY W ŚRODOWISKU POWODUJĄCE UTRUDNIENIA
W ROZWIĄZYWANIU TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wyżej wymienione ustalenia zostały dokonane wspólnie przez uczestnika programu i pracownika socjalnego

.....
data i podpis pracownika socjalnego

.....
data i podpis uczestnika Programu

CZĘŚĆ II

DZIAŁANIA W RAMACH INDYWIDUALNEGO PROGRAMU WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI

1. Termin realizacji Programu od do

2. Miejsce zawarcia Programu:

3. Strony Programu

Imię i nazwisko uczestnika

Imię i nazwisko pracownika socjalnego

4. Cele Programu:

Cel główny:

.....

ZMIANA DOTYCHCZASOWEGO FUNKCJONOWANIA - USAMODZIELNIENIE

5. Cele szczegółowe w zakresie poszczególnych sfer:

Sfera socjalno – bytowa

.....

.....

.....

Sfera rodzinna

.....

.....

.....

Sfera mieszkaniowa

.....

.....

.....

Sfera zdrowotna

.....

.....

.....

Sfera społeczna

.....

.....

.....

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Nazwa sfery życiowej	Działania uczestnika Programu	Działania pracownika socjalnego	Działania specjalisty
	- co zostanie zrealizowane? - w jaki sposób? - jakie zasoby zostaną wykorzystane? - w jakim okresie?	- co zostanie zrealizowane? - w jaki sposób? - jakie zasoby zostaną wykorzystane? - w jakim okresie?	- co zostanie zrealizowane? - w jaki sposób? - jakie zasoby zostaną wykorzystane? - w jakim okresie?
Sfera socjalno bytowa			
Sfera rodzinna			
Sfera mieszkaniowa			
Sfera zdrowotna			
Sfera zawodowa			
Sfera społeczna			

5. Termin oceny Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności

Data:

Miejsce:

6. Ustalenia

W ramach Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności każda ze stron zobowiązuje się do realizowania ustalonych wspólnie działań, informowania o ewentualnych trudnościach w realizacji poszczególnych działań, przestrzegania ustalonych form współpracy i terminów spotkań. Program może zostać zmieniony za zgodą stron lub na podstawie dokonanej oceny.

Zmiany będą stanowiły załącznik do Programu.

7. Ubezpieczenie zdrowotne (wypełnić tylko wtedy, kiedy osoba będzie objęta ubezpieczeniem zdrowotnym)

Okres ubezpieczenia

.....

(data i podpis pracownika socjalnego)

.....

(data i podpis Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach)

.....
data i podpis pracownika socjalnego

.....
data i podpis specjalisty/specjalistów

.....
data i podpis uczestnika Programu

zatwierdził:
data i podpis Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach

Na podstawie powyższych wniosków strony zdecydowały*:

1. Zakończyć Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności

.....
data i podpis pracownika socjalnego

.....
data i podpis specjalisty/specjalistów

.....
data i podpis uczestnika Programu

zatwierdził:
data i podpis Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach

2. Zmienić Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności w następującym zakresie:

- wymienić zakres zmian i wpisać poniżej lub wpisać zmiany w Harmonogram działań i dołączyć do Oceny (w treści zmian należy uwzględnić datę ponownej oceny).

*niepotrzebne skreślić

.....
data i podpis pracownika socjalnego

.....
data i podpis specjalisty/specjalistów

.....
data i podpis uczestnika Programu

zatwierdził:
data i podpis Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Policach